

Maakuntahallitus

Aika 17.05.2021 klo 08:30 - 10:40

Paikka Microsoft Teams -kokous

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 57	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 58	Hallintosäännön päivittäminen (maakuntavaltuustolle)	5
§ 59	Vaalien valmistelutoimikunta: Jäsenmuutos	8
§ 60	Lausunto Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksesta	10
§ 61	Oikaisuvaatimus: Maakuntahallituksen päätös 26.4.2021 § 49	19
§ 62	Oikaisuvaatimus: Maakuntajohtajan päätös 28.4.2021 § 80	22
§ 63	Vihreän ja digitaalisen yrittäjyyden tukeminen Uudellamaalla - EER 2021-2022 -hankkeen perustaminen	25
§ 64	Uudenmaan kriisirahoitushankkeiden toteutuksen ja vaikuttavuuden arviointi	27
§ 65	Aluekehittämisen vastuualueen tilannekatsaus (maakuntavaltuustolle)	29
§ 66	Aluesuunnittelun vastuualueen tilannekatsaus (maakuntavaltuustolle)	35
§ 67	Ilmoitusasioita	39
§ 68	Johtajien antamat lausunnot	40
§ 69	Valmistuneet julkaisut	41
§ 70	Kokousaikataulu tiedoksi ja kuntien edustajainkokouksen ajasta ja paikasta päättäminen	42

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Hopsu Inka	Jäsen	
	Ihanus Jukka	Jäsen	
	Juurikkala Timo	I varapuheenjohtaja	
	Karhuvaara Arja	Jäsen	
	Launiala Mimmi	Jäsen	
	Lompola Kirsi	II varapuheenjohtaja	
	Markkula Markku	Puheenjohtaja	
	Meri Otto	Jäsen	
	Pahlman Irma	Jäsen	
	Salonen Pasi	Jäsen	
	Taipale Kaarin	Jäsen	
	Vesikansa Sanna	Jäsen	Poistui §:n 57 aikana klo 9:00
	Adlercreutz Anders	Varajäsen	
	Pajula Matias	Varajäsen	
Valtonen Mikko	Varajäsen	Poistui §:n 57 aikana klo 9:16. Saapui saman §:n käsittelyn aikana klo 10:18	
	Ilonen Jarkko	Varajäsen, strateginen kokous	
	Räsänen Joonas	Varajäsen, strateginen kokous	Poistui §:n 57 aikana klo 10:06
	Luhtanen Leena	Maakuntavaltuuston I vpj	
	Häkämies Suvii	Liiketoimintajohtaja, Gaia Consulting Oy	Läsnä §:n 57 aikana
	Tero Suursalmi	Asiantuntija	Läsnä §:n 57 aikana
	Ilona Mansikka	Asiantuntija	Läsnä §:n 57 aikana
	Outi Ervasti		Läsnä §§:n 61-62 aikana
Poissa	Kiljunen Kimmo		
	Rissanen Laura		
	Holopainen Mari		
	Muurinen Seija		
Muu	Savolainen Ossi	Esittelijä	
	Eskelinen Juha	Aluekehittämisen vastualueen johtaja	
	Autioniemi Paula	Aluesuunnittelun vastualueen johtaja	
	Kanerva Inka	Viestintäjohtaja	
	Tikkanen Inka	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Elo Seija	Viestintäpäällikkö	

Allekirjoitukset

Markku Markkula
Puheenjohtaja

Inka Tikkanen
Sihteeri

Käsitellyt asiat

57 - 70

Pöytäkirjan tarkastus

Inka Hopsu
Pöytäkirjantarkastaja

Mimmi Launiala
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Uudenmaan liiton verkkosivut 27.05.2021

Maakuntahallitus

§ 57

17.05.2021

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 57

Päätösehdotus

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 29.8.2017 § 23 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet,
- valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (Laura Rissanen, Sanna Vesikansa).

Käsittely:

Merkittiin tiedoksi selostettavina asioina:

- Uudenmaan kriisirahoitushankkeiden toteutuksen ja vaikuttavuuden arviointi. Selostuksen antoi liiketoimintajohtaja Suvi Häkämies, Gaia Consulting Oy
- Uudenmaan liiton hallintosääntö. Selostuksen antoi lakimies Tero Suursalmi
- Lausunto Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksesta sekä MAL2023-työn tilannekatsaus ja uusimmat selvitykset. Selostuksen antoi kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka

Päätös

Maakuntahallitus

- **päätti todeta kokouksen laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,**
- **totesi, että kyseessä on maakuntavaltuuston 29.8.2017 § 23 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet,**
- **valitsi pöytäkirjan tarkastajiksi Mimmi Launialan ja Inka Hopsun.**

Maakuntahallitus

§ 58

17.05.2021

Hallintosäännön päivittäminen (maakuntavaltuustolle)

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 58
119/00.01.01/2021

Tiivistelmä

Uudenmaan liiton hallintosääntöä esitetään päivitettäväksi siten, että siinä huomioidaan tiedonhallintalaki ja muut lainsäädännön muutokset, EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakausi 2021–2027 sekä eräät hallintosäännön toimeenpanoon liittyvät käytännön tarpeet. Hallintosäännön ehdotetaan tulemaan voimaan 1.9.2021.

Selostus

Maakuntavaltuusto hyväksyi hallintosäännön 24.5.2017, jolloin se päivitettiin vastaamaan vuoden 2015 kuntalakia (410/2015). Hallintosääntö on ollut voimassa 1.6.2017 lukien.

Tiedonhallintalain (906/2019) voimaantulo edellyttää tarvittavien muutosten tekemistä hallintosääntöön. Lisäksi hallintosääntöä ehdotetaan päivitettävän joiltakin muilta osin hallintosäännön toimeenpanossa ilmenneiden käytännön tarpeiden sekä uuteen EU-rakennerahasto-ohjelmakauteen valmistautumisen johdosta. Hallintosäännössä on ennakoitavasti otettu huomioon hallituksen uutta aluekehityslainsäädäntöä koskevassa esityksessä (HE 47/2021) hankehallinnoille asetetut vaatimukset. Siihen sisältyy myös joitakin terminologisia tarkistuksia.

Hallintosääntö noudattaa pitkälti Kuntaliiton julkaisemaa hallintosääntömallia, joka on sovellettavissa myös kuntayhtymissä. Ehdotetut muutokset ovat hallintosäännön laajuuteen nähden vähäisiä.

Merkittävimmät muutosehdotukset ovat seuraavia:

1 luku: Uudenmaan liiton johtaminen

- Maakuntavaltuuston puheenjohtajan tehtävien lisääminen
- Maakuntahallituksen puheenjohtajan tehtävien tarkistaminen

2 luku: Toimielinorganisaatio

- Kielellisten palveluiden toimikunnan tehtävän lakkauttaminen lainmuutoksen johdosta

3 luku: Toimiston organisointi ja henkilöstöorganisaatio

- Maakuntajohtajan tehtävien tarkistaminen
- Vastuualueen johtajien ja hallintojohtajan tehtävien tarkentaminen
- Tukiyksikön johtajan tehtävien lisääminen

4 luku: Toimielinten tehtävät ja toimivalta

- Maakuntahallituksen tehtävien tarkistaminen

- Maakuntahallituksen tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtävien lisääminen
- Tiedonhallintaa ja asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävien lisääminen
- Maakuntahallituksen otto-oikeutta koskevien poikkeuksien tarkentaminen

5 luku: Toimivalta henkilöstöasioissa

- Terminologinen tarkistaminen

6 luku: Kielelliset oikeudet

- Kielellisten oikeuksien toteutumisen seurannan ja raportoinnin tehtävän antaminen maakuntahallitukselle

8 luku: Ulkoinen valvonta

- Maininnan lisääminen maakuntavaltuuston oikeudesta päättää mm. arviointikertomuksen perusteella mahdollisesti tarvittavista toimenpiteistä.

10 luku: Maakuntavaltuuston kokoukset

- Vaatimuksen poistaminen yhdenvertaisesta ääni- ja näköyhteydestä.
- Maininnan lisääminen valtuutetun omalta paikalta pidettävän puheoikeuden rajaamisesta kahteen minuuttiin.
- Maininnan lisääminen siitä, ettei tyhjiä ääniä oteta lukuun enemmistöä laskettaessa.
- Toimenpideoitteiden nimen muuttaminen toivomusponneksi sekä sen hyväksymiseksi tarvittavan enemmistön määrittely.

14 luku: Kokousmenettely

- Vaatimuksen poistaminen yhdenvertaisesta ääni- ja näköyhteydestä.
- Maakuntahallituksen varajäsenten läsnäolon määrittämisen lisääminen strategisesti merkittävissä kokouksissa alueellisen edustavuuden turvaamiseksi
- Maakuntahallituksen puheenjohtajan päätöksen lisääminen siitä, milloin kokous on strategisesti merkittävä.
- Esittelijän oikeuden lisääminen asian poistamisesta esityslistalta.

15 Luku: Muut määräykset

- Asiakirjojen allekirjoittamista koskevien oikeuksien tarkentaminen

Lisäksi laskujen hyväksymistä koskevat määräykset on lisätty maakuntahallituksen puheenjohtajalle maakuntajohtajan osalta sekä maakuntajohtajan, vastuualuejohtajien ja tukiyksiköiden johtajien tehtäviin kunkin oman vastuualueen osalta.

Hallintosääntö ehdotetaan tulemaan voimaan 1.9.2021.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy hallintosäännön tulemaan voimaan 1.9.2021.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Tero Suursalmi

Käsittely:

Käsittelyn aikana maakuntajohtaja teki seuraavat lisäykset hallintosääntöön (lisäykset on merkitty pöytäkirjaan lihavoineilla):

4 § Maakuntahallituksen puheenjohtajan tehtävät
lisäys kohtaan 2. vastata maakuntajohtajan johtajasopimuksen valmistelusta **ja huolehtia maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla.**

10 § Maakuntajohtajan tehtävät ja toimivalta
lisäys 2 momentin kohtaan 8. hyväksyy maakuntajohtajan tiimin toiminnasta johtuvat laskut sekä **luottamushenkilöiden matkalaskut ja** tarvittaessa muustakin toiminnasta johtuvat laskut.

Maakuntajohtaja lisäsi myös seuraavan kohdan päätösesitykseen:
Maakuntahallitus päättää

- että käytännön muutokset maakuntahallituksen ja -valtuuston yhteistyön ja toiminnan kehittämiseksi uudella valtuustokaudella valmistellaan erikseen päätettäväksi.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

- **esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy hallintosäännön tulemaan voimaan 1.9.2021.**
- **että käytännön muutokset maakuntahallituksen ja -valtuuston yhteistyön ja toiminnan kehittämiseksi uudella valtuustokaudella valmistellaan erikseen päätettäväksi.**
- **tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.**

Liitteet

Liite [1] Hallintosääntö, mhs 17.5.2021, 25.5.2021

Maakuntahallitus

§ 59

17.05.2021

Vaalien valmistelutoimikunta: Jäsenmuutos

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 59

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää valita vaalien valmistelutoimikuntaan uudeksi jäseneksi Jouni Gustafsson Lea Väänäsen tilalle.

Selostus

Vaalien valmistelutoimikunta on toimielin, joka valmistelee Uudenmaan maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen valintaa kuntavaalien tuloksen mukaisesti. Toimikunnalle voidaan osoittaa myös muita tehtäviä.

Vaalien valmistelutoimikunnan tehtävänä on valmistella Uudenmaan maakuntavaltuuston sekä maakuntahallituksen valintaa liiton perussopimuksen pohjalta. Se avustaa muun muassa suhteellisuusperiaatteen ja tasa-arvolain vaatimusten yhteensovittamisessa. Toimikunnan tulee ylläpitää vaalilastointiin liittyviä tiedostoja. Toimikunta voi ottaa myös muita asioita käsiteltäväkseen.

Toimikunnan jäseniksi ja varajäseniksi on nimetty niiden puolueiden edustajat, joilla on edustus Uudenmaan maakuntahallituksessa. Pääsääntöisesti niin kutsutun virka-aseman nojalla nimettävä jäsen on Uudeltamaalta ja varajäsen Helsingistä. Käytännössä jäseniksi nimetyt ovat olleet piirijärjestöjen toiminnanjohtajia tai vastaavia tehtäviä hoitavia.

Maakuntahallitus on nimennyt vaalien valmistelutoimikunnan toimikaudelle 2021–2024 kokouksessaan 7.12.2020 § 132. Tämän jälkeen toimikuntaan voidaan tehdä jäsen- ja varajäsenmuutoksia piirijärjestöiltä tulleiden esitysten perusteella.

Tämänhetkinen kokoonpano:

Jäsen	Alue, puolue	Varajäsen	Alue, puolue
Janne Pesonen, pj.	Uusimaa, kok	Sanna Hämäläinen	Helsinki, kok
Lea Väänänen 17.5.2021 lähtien Jouni Gustafsson	Uusimaa, sdp	Laura Ylitalo	Helsinki, sdp
Oskari Sundström, vpj.	Uusimaa, vihr	Anna Hyödynmaa	Helsinki, vihr
Jari Immonen	Uusimaa, ps	Jarmo Keto	Helsinki, ps
Jenny Vilén	Uusimaa, rkp	Anna Strömberg	Helsinki, rkp
Toni Asikainen	Uusimaa ja Helsinki, vas	Mika Mäkelä	Uusimaa ja Helsinki, vas
Joonas Salmi	Uusimaa, kesk	Noora Juvonen	Helsinki, kesk

Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiot Uudenmaan liiton palkkiosäännön mukaan.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- myöntää eron vaalien valmistelutoimikunnasta Lea Väänäselle
- valita uudeksi jäseneksi Jouni Gustafssonin.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen
Asiantuntija Janne Tamminen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **myöntää eron vaalien valmistelutoimikunnasta Lea Väänäselle**
- **valita uudeksi jäseneksi Jouni Gustafssonin.**

Täytäntöönpano:

Päätösote: uusi jäsen

Maakuntahallitus

§ 60

17.05.2021

Lausunto Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksesta

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 60
257/06.02.00/2021

Tiivistelmä

Yleiskaavan tavoitteena on tukea ja vahvistaa Hangon Koverharin sataman toimintaedellytyksiä ja siihen liittyvän teollisuuden sijoittumista alueelle. Kaavassa otetaan huomioon alueen luonto-, kulttuuriympäristö- ja virkistysarvot. Asuminen ja palvelut sijoitetaan Lappohjan taajamaan. Kaava-alueen pinta-ala on noin 1430 ha.

Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaava on edennyt ehdotusvaiheeseen. Yleiskaavalla osoitetaan sataman alue sekä laajoja teollisuus- ja varastoalueita, asumisen ja palvelujen alueita sekä Natura-, luonnonsuojelu- ja virkistysalueita Koverharin sataman, Lappohjan taajaman ja valtatie 25 väliselle alueelle.

Uudenmaan liitto on antanut kaavasta toimistolausunnon kaavan valmisteluvaiheessa. Voimassa olevat maakuntakaavat ohjaavat yleiskaavan laadintaa. Yleiskaavaratkaisu on pääosin maakuntakaavan mukainen, mutta teollisuusalueet ovat osoitettu voimassa olevan maakuntakaavan teollisuusalueita laajemmille alueille ns. valkoisille alueille. Uudenmaan liitto on luonnosvaiheessa lausunut, että teollisuusaluetta voidaan laajentaa yleiskaavassa satama-alueen ja valtatie 25:n välisellä alueella maakuntakaavan valkoisille alueille nykyistä teollisuusaluevarausta laajemmaksi, jos riittävien selvitysten perusteella voidaan osoittaa ja arvioida, ettei teollisuusaluevarauksella aiheuteta haittaa tai riskiä ympäristölle. Yleiskaava-alueella sijaitsee maakuntakaavassa osoitettuja vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita. Kaavaehdotusta varten laaditussa pohjavesiä koskevassa vaikutusten arvioinnissa todetaan, että T/TY-alueiden todellista vaikutusta pohjavesiin ei ole pystytty arvioimaan.

- Yleiskaavassa tulee ottaa seuraavat asiat huomioon ja sitä tulee tarkentaa seuraavasti ennen kuin kaava voidaan hyväksyä:
 - TY-1 teollisuusaluerajauksen laajuus on maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioon ottaen hyväksyttävä.
 - Kaavaselostusta tulee täydentää kaavan suhteesta voimassa olevaan maakuntakaavaan ja maakuntakaavaratkaisun mukaisuuteen sekä perusteluilla maakuntakaavasta poikkeamiseen.
 - Asemakaavavaiheessa on tehtävä huolellinen tarkastelu alueelle sijoittuvien toimintojen soveltuvuudesta, sijoittamisesta ja yhteensovittamisesta pohjavesien suojelemiseksi ja sen muodostumisen turvaamiseksi.
 - Pohjavesiä koskevaan yleismääräysten suunnittelumääräykseen on tarpeellista lisätä maininta siitä, että jatkosuunnittelussa tulee selvittää tarkemmin pohjavesiin

kohdistuvat vaikutukset, sekä esittää asianmukaiset ja riittävät pohjaveden turvaamista koskevat toimenpiteet ja suojaetäisyydet.

- Maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden turvaamiseksi on yleiskaavassa osoitettava sen sijainti ja laajuus.
- Jatkosuunnittelussa kaavamerkintöjä, kaavaselistusta sekä ilmastovaikutusten arviointia on täydennettävä muilla lausunnossa esiin nostetuilla asioilla.
- Uudenmaan liitto katsoo, että yleiskaavaehdotukseen tulee tehdä lausunnossa esitetyt täydennykset ja tarkennukset ennen kuin se voidaan viedä hyväksymiskäsittelyyn.

Asian vireilletulo

Hangon kaupunki pyytää Uudenmaan liitolta lausuntoa Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksesta 20.5.2021 mennessä.

Uudenmaan liitto on antanut yleiskaavan luonnoksesta 16.4.2018 toimistolausunnon.

Asian taustat

Suunnittelualue sijaitsee noin 15 kilometriä Hangon keskustasta itään. Se käsittää olemassa olevan Koverharin sataman, Lappohjan taajama-alueen, entisen Koverharin tehdasalueen, luonnonsuojelu- sekä muita ranta- ja vesialueita valtatie 25 eteläpuolelta ja osin alueita vt 25 pohjoispuolelta. Yleiskaavan tavoitteena on tukea ja vahvistaa sataman toimintaedellytyksiä ja siihen liittyvän teollisuuden sijoittumista alueelle. Kaavassa otetaan huomioon alueen luonto- ja virkistysarvot. Asumista ja palveluita sijoitetaan Lappohjan taajamaan.

Yleiskaavan luonnoksesta Uudenmaan liitto on lausunut seuraavaa: Uudenmaan liitto katsoo, että Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan luonnoksessa esitetty yhdyskuntarakenteen ja sataman kehittäminen on maakunnan alueidenkäytön tavoitteiden mukaista. Teollisuusalueen sijainti lähellä satamaa on logistisesti ja taloudellisesti tehokasta. Teollisuusalueen ja sataman kehittäminen on kannatettavaa, kun suunnittelussa otetaan huomioon liikenteen ja ympäristön asettamat reunaehdot. Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä on paljon arvokkaita ja herkkiä luonnon ympäristöjä, kuten tärkeä pohjavesialue, Natura- ja luonnonsuojelualueita sekä valtakunnallisesti arvokkaita tuulimuodostumia. Satama- ja teollisuustoiminnot voivat aiheuttaa ympäristöhaittoja suunnittelualueelle ja sen ympäristöön. Vaikutukset riippuvat siitä, millaista toimintaa alueella harjoitetaan ja siitä, miten alueet toteutetaan.

Voimassa olevan maakuntakaavan teollisuusaluetta voidaan laajentaa yleiskaavassa satama-alueen ja valtatie 25 :n välisellä alueella maakuntakaavan valkoisille alueille nykyistä teollisuusaluevarausta laajemmaksi, jos riittävien selvitysten perusteella voidaan osoittaa ja arvioida, ettei teollisuusaluevarauksella aiheuteta haittaa tai riskiä ympäristölle. Teollisuusaluevarausta ja sen toteuttamistapaa tulee jatkosuunnittelussa tarkentaa ja tarpeen mukaan supistaa, jos laadittavien selvitysten ja vaikutusten arviointien johtopäätökset niin osoittavat.

Lisäksi Uudenmaan liitto on kehottanut kiinnittämään huomiota jatkosuunnittelussa seuraaviin asioihin:

- Ympäristön arvojen selvittäminen sekä niiden vaikutusten arviointi yleiskaavan kaavaratkaisujen suhteen on tehtävä erityisen huolellisesti.
- Lappohjan taajaman kehittämismahdollisuuksia on tärkeää tarkastella laajemmin. Olemassa olevalla hyvin saavutettavalla taajamalla on edellytyksiä kehittyä tulevaisuudessa monipuoliseksi paikalliskeskukseksi, jossa on asumista, työpaikkoja ja lähipalveluja.
- Kaavan yhteydessä tulee selvittää raskaan liikenteen suuntautumista valtatiellä 25. Liittymien liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tulee selvittää, kuinka suuri osa sataman liikenteestä suuntautuu Turun suuntaan kantatie 52 kautta ja kuinka suuri osa jatkaa valtatieltä 25 Lohjan suuntaan tai kantatielle 51. Alueen jatkosuunnittelussa tulee lisäksi kiinnittää erityistä huomiota rautateiden tasoristeysten turvallisuuteen muun muassa varmistamalla riittävät näkemät.

Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen on laadittu kaavatyötä koskeva liikenneselvitys, hulevesiselvitys ja Koverharin tieyhteyden toimenpideselvitys sekä arvioitu pohjavesiolosuhteiden vaikutukset tieratkaisuvaihtoehtoihin ja yleiskaavaan sekä laadittu erillinen taulukko tieyhteysvaihtoehtojen vertailusta.

Kaavaehdotusta, kaavamerkintöjä ja -määräyksiä sekä kaavaselistusta ja vaikutusten arviointia on tarkennettu ja täydennetty laadittujen selvitysten ja saadun palautteen perusteella.

Kaavatilanne

Maakuntakaava

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa alueelle on osoitettu aluevarauksina taajama-, virkistys-, luonnonsuojelu-, teollisuus- ja satama- aluetta, kohdemerkintöinä valtatie, yhdystie, pää- ja yhdysrata, laivaväylä, siirtoviemäri, 110 kV:n voimalinja, pohjavesialue, puolustusvoimien melualue ja ulkoilureitti sekä ominaisuusmerkintöinä maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö-, arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma sekä Natura 2000- verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue. Lisäksi osa suunnittelualueesta on maakuntakaavan ns. valkoista aluetta, jolle ei ole osoitettu erityistä maakunnallisesti merkittävää käyttötarkoitusta.

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuuteen kuuluvassa Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa, joka ei ole vielä voimassa, alueen toimintoja ja ominaisuuksia osoittavat merkinnät pysyvät pääosin samoina, vaikka osittain merkintätavat ja suunnittelumääräykset muuttuvat. Suurimmat muutokset tällä suunnittelualueella koskevat teollisuusalueen aluevarausmerkinnän korvaamista tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue- kohdemerkinnällä ja taajamatoimintojen aluevarausmerkinnän poistamista. Lappohjan taajaman alueelle osoitetaan palvelukeskittymä -merkintä. Kohdemerkinnällä osoitetaan olemassa olevia pieniä asumisen, työpaikkojen sekä lähi- ja matkailupalveluiden taajamia Helsingin seudun ulkopuolella. Lisäksi ns. valkoisten alueiden kehittämismääräys ja -suositus kumotaan ja kaavan yleiset suunnittelumääräykset tulevat koskemaan koko kaava- aluetta.

Yleiskaavat

Suurin osa alueesta kuuluu oikeusvaikutteisen Lappohja-Koverharin yleiskaavaan (2004). Lisäksi alueella on voimassa Hangon rantayleiskaava (1987), Lappohjan yleiskaava (1986) sekä Liitosalueiden yleiskaava (1978).

Asemakaavat

Koverharin sataman asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.1.2018. Siinä tarkoituksena on mahdollistaa vanhan tehdasalueen uusiokäyttö sekä kehittää satamatoimintaan tukeutuvien toimintojen edellytyksiä. Koverharin datakeskuksen asemakaava, joka koskee aluetta Viskontien ja Hanko-Hyvinkää-radon kulmassa, on tullut voimaan 17.12.2020.

Lappohjan taajama-alueella on lisäksi voimassa useita asemakaavoja sekä vireillä useita asemakaavoja.

Ehdotus lausunnoksi

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Yleiskaavan laadintaa ohjaavat voimassa olevat maakuntakaavat, sillä Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, jonka maakuntavaltuusto hyväksyi 25.8.2020 ja jonka maakuntahallitus päätti 7.12.2020 tulemaan voimaan valituksista huolimatta, on Helsingin hallinto-oikeuden 22.1.2021 välipäätöksellä asetettu täytäntöönpanokieltoon valitusten käsittelyn ajaksi.

Uudenmaan liitto katsoo, että kaavaehdotukseen tehdyt tarkennukset luonnosvaiheen jälkeen ovat hyviä ja kannatettavia. Uudenmaan liitto toistaa luonnosvaiheessa lausumaansa, että Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksessa esitetty yhdyskuntarakenteen ja sataman kehittäminen on maakunnan alueidenkäytön tavoitteiden mukaista, kunhan alueen suunnittelussa otetaan huomioon ympäristön asettamat reunaehdot.

Yleiskaavan aluevaraukset

Yleiskaavaehdotuksessa osoitetut aluevaraukset ovat pääosin maakuntakaavan mukaisia, mutta teollisuusaluetta on osoitettu voimassa olevan maakuntakaavan teollisuusaluetta laajemmalle alueelle.

Taajama-alue

Lappohjan olemassa olevaan taajamaan on osoitettu asemakaavoitettavaksi asuntoaluetta, palvelujen ja hallinnon sekä lähipalvelujen aluetta. Lisäksi osoitetaan matkailupalvelujen ja virkistysalueita sekä venesatama. Osoitetut aluevaraukset ovat maakuntakaavan taajamatoimintojen mukaisia ja ne tukevat alueen erityispiirteitä ja taajaman kehittämistä paikalliskeskukseksi

Teollisuusalueet

Yleiskaavaehdotuksessa osoitetaan teollisuusalueita, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia, voimassa olevan maakuntakaavan teollisuusalueen rajausta laajemmalle alueelle. Teollisuusaluetta osoitetaan myös maakuntakaavan ns. valkoisille alueille, joille ei ole osoitettu maakuntakaavassa erityistä käyttötarkoitusta. Voimassa olevan maakuntakaavan Helsingin seudun ulkopuolisten

valkoisten alueiden kehittämissuosituksen mukaan ”alue, jolle ei ole maakuntakaavakartalla osoitettu erityistä käyttötarkoitusta, on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ohjattava taajamatoimintojen alueille ja kyliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa muutakin vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.”

Teollisuusalue -merkintä on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa, joka on tullut voimaan vuonna 2006. Merkinnällä osoitetaan muun yhdyskuntarakenteen ulkopuolella olevat erilliset teollisuustyöpaikka-alueet. Alueita osoitetaan sellaisia toimintoja varten, jotka toimintansa laadun, ympäristövaikutusten tai muun syyn vuoksi eivät voi sijaita asutuksen välittömässä läheisyydessä.

Suunnittelumääräyksen mukaan: ”Alue varataan teollisuustyöpaikkarakentamiseen. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa tarkempien selvitysten perusteella ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä teollisuuslaitoksia ja/tai vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä laitoksia. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet. Siltä osin kuin alueella varastoidaan ja/tai valmistetaan polttonesteitä tai muita vaarallisia aineita, alueen ja sen lähiympäristön suunnittelussa on huomioitava varastoinnin aiheuttamat ympäristöriskit. Alueen käyttöä suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että rakentaminen tai muu käyttö ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa aiheuta aluevaraukseen rajoittuvalla tai alueen läheisyydessä sijaitsevalla Natura 2000-verkoston kuuluvalla tai valtioneuvoston verkoston ehdottamalla alueella sellaisia haitallisia vaikutuksia veden laatuun, määrään, vesitasapainoon tai vesialueen pohjaolosuhteisiin eikä sellaisia melu- tai muita häiriöitä, jotka merkittävästi heikentävät alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.”

Uudenmaan liitto on luonnosvaiheessa lausunut, että teollisuusaluetta voidaan laajentaa yleiskaavassa satama-alueen ja valtatie 25:n välisellä alueella maakuntakaavan valkoisille alueille nykyistä teollisuusaluevarausta laajemmaksi, jos riittävien selvitysten perusteella voidaan osoittaa ja arvioida, ettei teollisuusaluevarauksella aiheuteta haittaa tai riskiä ympäristölle. Teollisuusaluevarausta ja sen toteuttamistapaa tulee jatkosuunnittelussa tarkentaa ja tarpeen mukaan supistaa, jos laadittavien selvitysten ja vaikutusten arviointien johtopäätökset niin osoittavat. Teollisuusaluevaraus-merkinnän ja sen suunnittelumääräyksen tulee sisältää tarvittavat määräykset toimenpiteille, joilla voidaan ehkäistä tai vähentää ympäristöhaittoja. Teollisuusaluevarauksessa tuleekin käyttää TY-merkintää: teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 25 §:ssä määritellään maakunnan suunnittelun tehtävät: ”Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen.”

Maakuntakaava on alueidenkäytön yleispiirteinen suunnitelma, joka tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, joka puolestaan perustuu maakuntakaavaa tarkempiin selvityksiin ja suunnitteluun. Yksityiskohtaisemman kaavan kaavaratkaisu voi jossakin määrin poiketa maakuntakaavasta, jos voidaan perustella, ettei heikennetä maakuntakaavan seudullisia tai valtakunnallisia tavoitteita.

Kaava-aluetta koskevat osittain ristiriitaiset tavoitteet, joiden yhteensovittaminen maankäytön suunnittelussa on haasteellista: radan ja valtatie ansiosta hyvin saavutettavissa olevaa, maakunnallisesti merkittävää satamaa on tärkeää kehittää valtakunnallisestikin ajateltuna. Samalla alueella on kuitenkin monia tärkeitä vaalittavia ympäristön arvoja ml. merkittävät pohjavesivarannot.

Kaavaselostuksessa kaavan vaikutusten arvioinnissa todetaan, että hulevesien hallinnan ja pohjaveden muodostumisen näkökulmasta uudet teollisuusalueet ovat muutoksista merkittävimmät. Pintavalunnan ja pohjaveden muodostuminen tulevat merkittävästi ohjaamaan uusille teollisuusalueille sijoittuvaa yritystoimintaa. Osayleiskaavassa annetaan hulevesien hallintaa koskevia yleismääräyksiä. TY-alueiden osalta hulevesien hallinnan ratkaisut tulevat tarkentumaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Uudenmaan liitto katsoo, että teollisuusalueen kehittäminen lähellä satamaa on logistisesti ja taloudellisesti tehokasta. Maakuntakaavassa teollisuusalueen ja sataman merkinnät perustuu entiseen Koverharin terästehtaan alueeseen ja olemassa olevaan Koverharin syväsatamaan. Teollisuusalueen ja sataman kehittämisessä tulee kuitenkin ottaa huomioon ympäristön asettamat reunaehdot.

Vaikka maakuntakaava on luonteeltaan yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma, ja vaikka maakuntakaavan aluerajaukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa, Uudenmaan liitto katsoo, että tuotannon ja logistiikkatoimintojen korttelialueita tulee kehittää ensisijaisesti voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetuille teollisuusalueille. Teollisuus- ja tuotantoalueiden laajentamiseen uusille rakentamattomille alueille tulee olla perusteltu tarve.

Kaavassa osoitettujen TY-1 teollisuusaluerajausten laajuus on maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioon ottaen hyväksyttävä. Yleiskaavaehdotuksen kaavamääräyksiä on tarpeellista tarkistaa siten, että pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset tulee ottaa tarkemman suunnittelun yhteydessä paremmin huomioon. Asemakaavavaiheessa on tehtävä huolellinen tarkastelu alueelle sijoittuvien toimintojen soveltuvuudesta, sijoittamisesta ja yhteensovittamisesta alueen pohjaveden suojelemiseksi ja sen muodostumisen turvaamiseksi.

Kaavaselostusta tulee täydentää kaavan suhteella voimassa olevaan maakuntakaavaan ja maakuntakaavaratkaisun mukaisuuteen sekä perusteluilla maakuntakaavasta poikkeamiseen.

Pohjavedet

Yleiskaavan kaava-alueella sijaitsee maakuntakaavassa osoitettuja pohjavesialueita. Maakuntakaavan pohjavesialueen ominaisuusmerkintä ilmaisee alueen erityisominaisuutta ja määräyksessä on kiinnitetty huomiota vesilähteiden suojeluun. Tavoitteena on turvata pohjaveden

laadullinen tila ja antoisuus edistämällä vesivarojen kestäväää käyttöä ja estämällä pohjavesien pilaantumista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee rakentamista ja muuta maankäyttöä ohjata siten, että ei vaaranneta pohjaveden laatua ja määrää.

Yleiskaavan selostuksessa on mainittu kaava-alueella olevat vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet. Kaavaselostuksessa ei kuitenkaan todeta, että kaava-alueen pohjavesialueista Sandö-Grönvik sekä Isolähde ovat 1E-alueen pohjavesialueita, eli vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, joista pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Kaavaehdotusta varten laaditussa pohjavesiä koskevassa vaikutusten arvioinnissa todetaan, että T/TY-alueiden todellista vaikutusta pohjavesiin ei pystytty arvioimaan, sillä T/TY-alueen rakentamistapa ja pintatyyppien osuudet tulevat vaikuttamaan pohjavesien muodostumiseen. Selostuksessa kuitenkin todetaan, että rakennetun ja pinnoitetun alueen lisääntyessä pohjaveden imeytyminen maaperään vähenee, jolloin maankäytöllä voi olla vaikutuksia pohjaveden määrään.

Yleismääräyksissä on annettu pohjavesiä koskevia tarkempia määräyksiä, jotka ovat tarpeellisia pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten huomioimiseksi. Suunnittelumääräyksessä ei oteta kantaa tarvittaviin suojaetäisyyksiin. Suunnittelumääräykseen on tarpeellista lisätä maininta siitä, että jatkosuunnittelussa tulee selvittää tarkemmin pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset, sekä esittää asianmukaiset ja riittävät pohjaveden turvaamista koskevat toimenpiteet ja suojaetäisyydet. Erityisesti 1E-luokkaan kuuluvien pohjavesien osalta tulisi varmistaa, että pohjaveden laatuun tai määrään ei kohdistu sellaisia muutoksia, joilla olisi vaikutusta pohjaveden ylläpitämiin pintavesi- ja maaekosysteemeihin.

Liikenne ja liikkuminen

Luonnosvaiheen lausunnossa Uudenmaan liiton esille tuodut asiat raskaan liikenteen suuntautumisen selvittämisestä on huomioitu kaavatyön yhteydessä.

Satama ja teollisuusalue sijaitsevat liikenteellisesti hyvin saavutettavassa paikassa: alueella on syväväylä, raideyhteys ja valtatie. Teollisuusalueen sijainti lähellä satamaa on logistisesti ja taloudellisesti tehokasta.

Yleiskaavassa on osoitettu uusi kokoojakatu sataman ja valtatie 25 välille. Tiestä on tehty toimenpideselvitys, jossa tutkittiin erilaisia linjausvaihtoehtoja. Kaikissa vaihtoehdoissa oli omat hyvät ja huonot puolensa. Selvityksessä ei ratkaistu lopullista linjausta, vaan se tehtiin kaavatyön yhteydessä. Uuden kokoojakadun toteuttaminen on kannatettavaa. Se luo liikenteen ja pohjaveden suojelun kannalta turvallisen yhteyden satamalle ja teollisuusalueelle.

Sataman kuljetuksista valtaosa kulkee valtatie 25 itään, jolloin vanha Koverharantie on suurin reitti satamakuljetuksille. Uusi tie palvelee tällöin paremmin teollisuusaluetta kuin satamaa. Sataman kuljetukset tulevat todennäköisesti jatkossakin hyödyntämään vanhaa Koverharantietä, jolloin myös tämän tien toimivuudesta ja turvallisuudesta tulee huolehtia.

Ympäristön erityisarvot ja viherrakenne

Luonnosvaiheessa Uudenmaan liitto on lausunut aiheesta mm., että:

- ...Ympäristön arvojen selvittäminen sekä niiden vaikutusten arviointi yleiskaavan kaavaratkaisujen suhteen on tehtävä erityisen huolellisesti.
- Kaavaselostuksessa todetaan, että tärkeimmät luontoalueet on suojeltu kaavalla. Selostuksessa ei kuitenkaan käy ilmi, minkälaisiin arviointeihin ja niihin liittyviin johtopäätöksiin esitetty päätelmä perustuu.
- Uuden teollisuusalueen läpi kulkeva ekologinen yhteys tulee osoittaa alueena, tarkkaa linjausta ja riittävää pinta-alaa ei voi jättää tarkemmassa suunnittelussa ratkaistavaksi. Näin varmistetaan, että yhteys todella toimii ekologisena yhteytenä.

Ekologisen yhteyden osalta yleiskaava ei ole maakuntakaavan mukainen. Voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarvemerkinä on sijainniltaan yleispiirteinen ja tällä kapealla kannaksella se tulee ottaa huomioon myös tässä yleiskaavassa. Yhteyden tarkastelu ei ole mukana yleiskaava-alueen luontoselvityksiä -raportissa (2017), eikä yleiskaavan aineistoissa esitetyissä asemakaavan luontoselvityksissä. Hankoniemen kannaksen kapeikossa maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden turvaamiseksi on yleiskaavassa osoitettava sen sijainti ja laajuus. Nyt kaavan selostuksessa siihen viitataan ainoastaan kaavan tavoitteissa ja valtakunnallisten tavoitteiden huomioon ottamisessa sekä muutoin vain vaikutusten arvioinnissa muodossa: ”Uuden teollisuusalueen halki tulee tarkemmassa suunnittelussa jättää riittävä ekologinen yhteys”. Lisäksi luonnoksen jälkeen tehdyissä muutoksissa kaavaselostuksessa on todettu viheryhteystarve-merkinnän korvaaminen M- ja EV-merkinnöillä, mikä ei riittävästi turvaa yhteyden säilymistä.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Länsi-Uudenmaan hyväksytyssä vaihemaakuntakaavassa viheryhteystarvemerkinä sijaitsee hieman eri kohdassa, Yleinen periaate kuitenkin on, että kapeikossa ekologinen yhteys tulee saada toimimaan mahdollisimman laadukkaana. Kaavaehdotuksen merkinnät eivät riitä tähän, eikä kaavaselostuksessa perustella, miten kaavaratkaisussa on otettu huomioon ekologinen yhteys tai miksi maakuntakaavasta poiketaan.

Kaavaselostusta on edelleen syytä täydentää luontoalueiden huomioon ottamisen osalta, jotta siitä käy ilmi, minkälaisiin arviointeihin ja niihin liittyviin johtopäätöksiin esitetyt päätelmät perustuvat.

Kulttuuriympäristö

Uudenmaan liitto katsoo, että museoviranomaisten kanssa yhteistyössä tehty alueen muinaisjäännösten sekä sotahistorian kulttuuriperintökohteiden inventointi sekä Lappohjan taajaman rakennusinventointi ovat antaneet hyvät lähtökohdat alueen valtakunnallisesti, maakunnallisesti sekä paikallisesti merkittävien kulttuuriympäristön arvojen tunnistamiseen sekä kaavamerkinnoille- ja määräyksille. Kaavaselostusta on kuitenkin täydennettävä kriteereillä, joiden perusteella kohteet on osoitettu kaavassa suojelukohteena.

Ilmastovaikutusten arviointi

Ilmastovaikutusten osalta kaavaehdotuksen päästövaikutuksia ja mahdollisia päästöjen hillintäkeinoja on tuotu esiin monipuolisesti, mutta osin pintapuolisesti. Kaavaehdotuksen keskeinen suora vaikutus kasvihuonekaasupäästöihin liittyy kaava-alueelta raivattavaan metsäalaa, joka vastaa noin neljännessä koko Uudenmaan alueella vuosittain

menetettävästä metsäpinta-alasta. Metsät muodostavat valtaosan Uudenmaan hiilinieluista, jotka ovat jo lähtökohtaisesti hyvin vähäiset. Rakentamisen alle jäävä metsäala menetetään pysyvästi, joten päästötaseessa tulisi huomioida myös puuston ja maaperän menetetty hiilinielu ja metsän raivauksen yhteydessä energiaksi hyödynnettävän biomassan hiilivarasto. Hiilinielun menetys kumuloituu koko sille ajalle, jolloin maa-alue on pois metsätalouskäytöstä.

Uudenmaan metsittämiseen sopivat, aidosti lisälliset joutomaa-alueet ovat hyvin rajallisia, eikä menetetyn metsäalan tilalle ole helposti löydettävissä vastaavia metsitysaloja. Myös muihin mainittuihin hiilinsidonnan menetelmiin liittyy vielä epävarmuuksia. Samaa problematiikkaa liittyy ainakin lähitulevaisuudessa raskaasta liikenteestä aiheutuvien päästöjen kompensointiin vaihtoehtoisia polttoaineita hyödyntämällä.

Alueelle sijoittuva toiminta antaa hyvät mahdollisuudet hukkalämmön hyödyntämiseen, kuten ilmastovaikutuksen arvioinnissa todetaan. Tämä on ensisijainen keino alueen energian kulutukseen liittyvien päästöjen hallintaan.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta keskeinen huolenaihe ovat muutokset pohjaveden muodostumisessa läpäisemättömän pinta-alan lisääntyessä. Ilmastovaikutuksen arvioinnissa todetaan oikein, että ilmastonmuutoksen vaikutukset yhdessä maankäytön muutosten kanssa lisäävät pohjaveden pilaantumiseriskiä.

Uudenmaan liitto katsoo, että yleiskaavaehdotukseen tulee tehdä lausunnossa esitetyt täydennykset ja tarkennukset ennen kuin se voidaan viedä hyväksymiskäsittelyyn.

[Linkki kaava-aineistoon Hangon kotisivulla](#)

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa yllä selostusosassa esitetyn mukaisen lausunnon Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksesta.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi
Asiantuntija Ilona Mansikka, Heli Vauhkonen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- antaa yllä selostusosassa esitetyn mukaisen lausunnon Hangon Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan ehdotuksesta.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Liitteet

Liite [2]

Liite [3]

Liite1 ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä
Liite 2 ote Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavasta, hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020, täytäntöönpanokiellossa

Maakuntahallitus

§ 61

17.05.2021

Oikaisuvaatimus: Maakuntahallituksen päätös 26.4.2021 § 49

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 61
222/07.00.03.02/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että se päättää hylätä ns. UKKE-rahoituspäätöksestään 26.4.2021 § 49 jätetyn oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tehty tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esiin sellaisia merkittäviä uusia perusteluita, jotka antaisivat aiheen muuttaa alkuperäistä päätöstä.

Selostus

Päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu

Maakuntahallituksen päätös 26.4.2021 § 49: Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoituspäätös; HelNo & Hyria Laboratories - Matkailuekosysteemistä liikevaihtoa; HelsinkiNorth ry.

Maakuntahallitus päätti olla myöntämättä rahoitusta hankkeelle.

Asian vireille tulo

Maakuntahallituksen päätös annettiin tiedoksi 30.4.2021. Oikaisuvaatimus saapui 29.4.2021. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa, joten se otetaan käsittelyyn. Oikaisuvaatimuksen tekijä on rahoituksen hakija, eli asianosainen.

Muutosvaatimus perusteluineen

Oikaisuvaatimuksen tekijä pyytää maakuntahallitusta harkitsemaan alkuperäisen päätöksensä oikaisua. Oikaisuvaatimuksen peruste on päätöksen tarkoituksenmukaisuus.

Muutosvaatimusta perustellaan kahdella näkökulmalla, ensinnäkin alkuperäisen päätöksen ensimmäistä perustelua koskevalla näkemysroilla ja toisekseen huomiolla, joka koskee päätöksen toista perustelua ympäristönäkökulmien huomioinnista.

Näkemysro hankkeen lisäarvosta suhteessa hakijan normaaliin toimintaan

Oikaisuvaatimuksessa viitataan alkuperäisen päätökseen perusteluun, jonka mukaan ”haettu rahoitus on hakijan normaaliin toimintaan suhteutettuun lisäarvoon nähden osalta jonkin verran ylimitoitettu.”

Oikaisuvaatimuksen tekijä perustelee eriävää näkemystään muun muassa jäsenkuntansa toiminnan laajuudella suhteessa muihin rahoitusta saaneiden toimijoiden vastaavaan. Lisäperusteluina oikaisuvaatimuksen tekijä viittaa aikaisemmin toteuttamaansa Uudenmaan kriisirahoitus -

hankkeeseen ja sen tuloksiin sekä merkittävään työllistävään vaikutukseensa toiminta-alueellaan.

Ympäristönäkökulmien huomiointi hankkeessa

Oikaisuvaatimuksen tekijä viittaa alkuperäisen päätösesityksen perusteluun, jonka mukaan ”Hakemusta olisi vahvistanut matkailuun liittyvien ympäristönäkökulmien laajempi huomiointi” ja toteaa, että perustelu pitää varmasti paikkaansa. Oikaisuvaatimuksen tekijä tuo oikaisuvaatimuksessa esiin uusia seikkoja omassa toiminnassaan, jotka osoittavat ympäristönäkökulmien huomiointia.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Oikaisuvaatimus on käsitelty käymällä läpi alkuperäinen hankehakemus, hankehakemuksen valmistelun yhteydessä tehty hankkeen arviointi ja nyt esitetyt muutosvaatimuksen perustelut.

Ratkaisuesitys ja sen perustelut

Oikaisuvaatimus ei anna aihetta maakuntahallituksen päätöksen 26.4.2021 § 49 muuttamiseen, mistä syystä maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että oikaisuvaatimus hylätään. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden johdosta päätöstä olisi muutettava.

Osan hankehakemuksessa esitetyistä toimenpiteistä arvioitiin kuuluvan tuensaajien tavanomaisen toiminnan piiriin. Päätöksessä todettu hylkäysperuste viittasi haetun rahoituksen määrään suhteessa niihin hakemuksen toimenpiteisiin, jotka voidaan lukea Työ- ja elinkeinoministeriön Uudenmaan kestävän kasvun ja elinvoiman rahoitusta koskevien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisiksi sekä muun annetun ohjeistuksen piiriin kuuluviksi. Päätöksessä on siis todettu, että haettu rahoitus on ylimitoitettu suhteessa niihin toimenpiteisiin, joita hankkeessa on tarkoitus toteuttaa.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esiin merkittäviä uusia perusteluita sille, että hanke toisi huomattavasti lisäarvoa hakijan normaaliin toimintaan nähden.

Oikaisuvaatimuksessa esiintuodut lisäperustelut ympäristönäkökulman huomioinnista eivät yksinään anna aihetta muuttaa päätöstä.

Rahoituksen myöntämisessä Uudenmaan liitolla on oikeus käyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa.

Asian tausta

HelsinkiNorth ry haki Uudenmaan liitolta 290 104 euroa Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoitusta *He/No & Hyria Laboratories - Matkailuekosysteemistä liikevaihtoa* -nimiselle hankkeelle (hankenumero UKKE045).

Työ- ja elinkeinoministeriön irroituspäätöksen (VN/6085/2020-TEM-9) mukaan Uudenmaan liiton tulee kohdentaa myöntämäänsä rahoitusta Uudenmaan alueellisen selviytymissuunnitelman toimeenpanoon koronakriisistä elpymistä ja uuden kasvun syntyä edistäviin toimenpiteisiin.

Hankehakemuksen arvioinnin yhteydessä tarkasteltiin hakemuksen laillisuutta sekä alueellisen selviytymissuunnitelman mukaisuutta ja

alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -rahoitukselle asetettujen valintaperusteiden toteutumista.

Hanketta esitettiin Uudenmaan maakuntahallitukselle 26.4.2021 § 49 hylättäväksi seuraavin perusteluin:

Hanke-esitys vastaa monin osin Uudenmaan kestävän kasvun ja elinvoiman määrärahan tavoitteita erityisesti keskisen ja pohjoisen Uudenmaan matkailualan yritysten näkökulmasta. Hankekuvaus on selkeä ja pyrkii tunnistamaan osaamistarpeet paikallisesti ja osin alueellisesti, mutta haettu rahoitus on hakijan normaaliin toimintaan suhteutettuun lisäarvoon nähden (osalta) jonkin verran ylimitoitettu. Hakemusta olisi vahvistanut matkailuun liittyvien ympäristönäkökulmien laajempi huomiointi. Hakijat osoittavat hakemuksessa asiantuntemusta ja kykyä matkailualan yrityskehitykseen ja uusien koulutuselementtien toteuttamiseen, jolloin hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet saattavat paremmin sopia EAKR- ja osin ESR-rahoitettaviksi.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen yllä selostusosassa mainituin perusteluin.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti

Päätös:

Maakuntahallitus päätti hylätä oikaisuvaatimuksen yllä selostusosassa mainituin perusteluin.

Täytäntöönpano:

HelsinkiNorth ry

Liitteet

Liite [4]

Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) - rahoituspäätös; HelNo & Hyria Laboratories, mhs 17.5.2021

Liite [5]

Oikaisuvaatimus 222/07.00.03.02/2021 HelNo & Hyria Laboratories - Matkailuekosysteemistä liikevaihtoa

Maakuntahallitus

§ 62

17.05.2021

Oikaisuvaatimus: Maakuntajohtajan päätös 28.4.2021 § 80

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 62
284/07.00.03.02/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että se päättää hylätä maakuntajohtajan ns. UKKE-rahoituspäätöksestä 28.4.2021 § 80 jätetyn oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tehty tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esiin sellaisia merkittäviä uusia perusteluita, jotka antaisivat aiheen muuttaa alkuperäistä päätöstä.

Selostus

Päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu

Maakuntajohtajan päätös 28.4.2021 § 80: Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoituspäätös; Hyvinvointia ja elinvoimaa uudistuvista työympäristöistä Uudellemaalle; Työterveyslaitos.

Maakuntajohtaja päätti olla myöntämättä rahoitusta hankkeelle.

Asian vireille tulo

Maakuntajohtajan päätös annettiin tiedoksi 28.4.2021. Oikaisuvaatimus saapui 6.5.2021. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa, joten se otetaan käsittelyyn. Oikaisuvaatimuksen tekijä on rahoituksen hakija, eli asianosainen.

Muutosvaatimus perusteluineen

Oikaisuvaatimuksen tekijä pitää rahoituspäätöksen perustelua virheellisenä ja esittää hankkeen uudelleen käsittelyä siten, että rahoituspäätöksessä huomioidaan oikaisuvaatimuksessa esitetyt lisätiedot Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoitusmuodoista. Oikaisuvaatimuksen peruste on päätöksen tarkoituksenmukaisuus.

Muutosvaatimuksen perustelu: Lisätiedot Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoitusmuodoista

Oikaisuvaatimuksessa todetaan mm. että Työterveyslaitoksen tehtäviin kuuluu mm. harjoittaa ja edistää työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimusta, suorittaa työpaikoilla ja muutoin työympäristössä esiintyvien terveydellisten vaarojen ja haittojen ehkäisemiseen ja poistamiseen liittyvää selvitys-, mittaus- ja palvelutoimintaa. Työterveyslaitos harjoittaa itsenäistä terveydenhuolto-, sairaanhoito- sekä laboratoriotointa ja alaansa liittyvää koulutus-, julkaisu- ja tiedotustoimintaa sekä suorittaa sille säädetyt ja määrätyt tehtävät.

Työterveyslaitoksen toimintaa rahoitetaan osittain valtion määrärahoista (53 % koko budjetista vuonna 2020). Tältä osin tehtävästä työstä sovitaan vuosittain tulossopimuksessa. Muilta osin Työterveyslaitos rahoittaa toimintaansa eri rahoittajalähteistä saaduista tutkimus- ja kehittämismäärärahoista sekä palvelutoiminnalla saaduista tuloista.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan myös, että hankehakemuksessa kuvattu toiminta ei olisi ollut Työterveyslaitoksen valtion määrärahoista rahoitettavaa toimintaa, vaan kuuluisi toimintamuotoihin, joihin tulee saada ulkopuolinen rahoitus, jotta hanke toteutuu.

Oikaisuvaatimuksen tekijä nostaa myös esiin, että Uudenmaan yritykset (ml. työympäristösuunnittelijat ja -kehittäjät) ovat laajasti nostaneet esille pandemian jälkeiset tilaratkaisuhaasteet ja työntekijöiden hyvinvointihaasteet niin mediassa kuin suorina yhteydenottoina Työterveyslaitokseen sekä toivoneet innovatiivista asiantuntijankemystä tukemaan uuden tilanteen ratkaisemisessa. Tässä hankkeessa oli tavoitteena myös uuden sidosryhmäverkoston koonti ja koordinointi yhteise innovoinnin edistämiseksi ja tulosten levittämiseksi Uudenmaan yrityksiin.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Oikaisuvaatimus on käsitelty käymällä läpi alkuperäinen hankehakemus, hankehakemuksen valmistelun yhteydessä tehty hankkeen arviointi ja nyt esitetyt muutosvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että hankkeessa haettiin kuluja Työterveyslaitoksen tutkijatyöhön, joka kohdistettaisiin Uudenmaan yritysten pandemian jälkeiseen tiloihin liittyvään kehittämis- ja innovointitoimintaan sekä sidosryhmäverkoston koordinoitutyöhön.

Ratkaisuesitys ja sen perustelut

Oikaisuvaatimus ei anna aihetta maakuntajohtajan päätöksen 28.4.2021 § 80 muuttamiseen, mistä syystä maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että oikaisuvaatimus hylätään. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden johdosta päätöstä olisi muutettava.

Työterveyslaitoksen tehtäviin kuuluu muun muassa harjoittaa ja edistää työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimusta ja alaansa liittyvä koulutus-, julkaisu- ja tiedotustoiminta. Hankkeen sisältö ja tavoitteet liittyivät näihin. Se tosiasia, että Työterveyslaitoksen on kerättävä toimintansa rahoituksen eri lähteistä, ei ole peruste Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -rahoituksen myöntämiseen tälle hankkeelle.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esiin merkittäviä uusia perusteluita sille, että hankkeen sisältö ja toimenpiteet, uusmaalaisten työnantajien työ- ja toimistotilojen kehittäminen työskentelyssä (ml. etätyö), olisi katsottavissa muuksi kuin hakijan normaaliksi, tavanomaiseksi toiminnaksi.

Rahoituksen myöntämisessä Uudenmaan liitolla on oikeus käyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa.

Asian tausta

Työterveyslaitos haki Uudenmaan liitolta 185 897 euroa Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -rahoitusta *Hyvinvointia ja elinvoimaa uudistuvista työympäristöistä Uudellemaalle* -nimiselle hankkeelle (hankenumero UKKE063).

Työ- ja elinkeinoministeriön irroituspäätöksen (VN/6085/2020-TEM-9) mukaan Uudenmaan liiton tulee kohdentaa myöntämäänsä rahoitusta Uudenmaan alueellisen selviytymissuunnitelman toimeenpanoon koronakriisistä elpymistä ja uuden kasvun syntyä edistäviin toimenpiteisiin.

Hankehakemuksen arvioinnin yhteydessä tarkasteltiin hakemuksen laillisuutta sekä alueellisen selviytymissuunnitelman mukaisuutta ja alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -rahoitukselle asetettujen valintaperusteiden toteutumista.

Maakuntajohtaja hylkäsi hankkeen 28.4.2021 § 80 seuraavin perusteluin:

Hankkeen sisältö ja toimenpiteet, uusmaalaisten työnantajien työ- ja toimistotilojen kehittäminen työskentelyssä (ml. etätyö), on katsottavissa hakijan normaaliksi, tavanomaiseksi toiminnaksi, eikä UKKE-rahoituksella siten saavuteta merkittävää vaikutusta toimenpiteiden toteuttamiseen.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen yllä selostusosassa mainituin perusteluin.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti

Päätös:

Maakuntahallitus päätti hylätä oikaisuvaatimuksen yllä selostusosassa mainituin perusteluin.

Täytäntöönpano:

Työterveyslaitos

Liitteet

Liite [6]	Työterveyslaitoksen (UKKE063) -rahoituspäätös, mhs 17.5.2021
Liite [7]	Oikaisuvaatimus rahoituspäätökseen UKKE063 Hyvinvointia ja elinvoimaa uudistuvista työympäristöistä, verkkoversio

Maakuntahallitus

§ 63

17.05.2021

Vihreän ja digitaalisen yrittäjyyden tukeminen Uudellamaalla - EER 2021-2022 -hankkeen perustaminen

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 63
566/00.01.03.00/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää perustaa Vihreän ja digitaalisen yrittäjyyden tukeminen Uudellamaalla - EER 2021-2022 -hankkeen Uudenmaan liittoon.

Hankkeen tavoitteena on vauhdittaa yritysten ja muiden sidosryhmien ajattelutavan muutosta kohti vihreää ja digitaalista yrittäjyyttä, joka tukee alueen vihreää siirtymää. Hanke varmistaa EER-teemavuoden menestyksekkään läpiviennin ja nostaa kiertotalousyrittäjyyden Uudenmaan kehittämisen keskiöön. Hankkeen kesto on 1.8.2021 - 31.3.2023. Hanke rahoitetaan Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -määrärahasta.

Selostus

Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2021-31.3.2023 ja sen toteuttaja on Uudenmaan liitto. Hankkeella varmistetaan EER-teemavuoden menestyksekkäs läpivienti. Hankkeessa on monipuolista yhteistyötä ja verkostotoimintaa, ja sillä on vahva elinkeinoelämän uudistumista vauhdittava aluekehittämisvaikutus. Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet sitovat yhteen Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan, Uudenmaan selviytymissuunnitelman sekä läpileikkaavasti Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian tavoitteet. Hanke nostaa yhdessä Uudenmaan Euroopan Yrittäjyysalue -teemavuoden kanssa kiertotalousyrittäjyyden Uudenmaan kehittämisen keskiöön. Tavoitteena on laajempi ajattelutavan muutos kohti vihreää ja digitaalista yrittäjyyttä, joka tukee alueen vihreää siirtymää.

Hanke jakautuu kolmeen työpakettiin.

1. Laajan sidosryhmäjoukon sitouttaminen vuoden toimeenpanoon, EER-vuotta toteuttavien hankkeiden keskinäinen koordinaatio, EER-alueiden keskinäinen koordinaatio sekä yhteydenpito Euroopan Alueiden komitean kanssa.
2. Varmistetaan onnistunut ja tehokas viestintä sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Viestinnällä on aivan keskeinen merkitys vuoden onnistumisessa.
3. Toimenpiteet, joilla edistetään vihreää ja digitaalista yrittäjyyttä. Tällaisia ovat mm. kiertotalous- ja digineuvontapalvelujen kehittämiseen liittyvän verkoston vahvistaminen sekä vihreän ja digitaalisen yrittäjyyden mahdollisuuksista kertovien viestintämateriaalien levittäminen verkoston avulla pk-yritysten ja opiskelijoiden parissa.

Hanke toteuttaa Uusimaa-ohjelman strategisia valintoja; Menestyvä ja vastuullinen bisnes sekä Ilmastoviisas ja monimuotoinen maakunta.

Hanke toteuttaa Uudenmaan Älykkään erikoistumisen strategian painopisteitä; Ilmastoneutraalius sekä Uudistuva teollisuus ja innovatiiviset palvelut.

Hankkeen kustannusarvio on 277 500 euroa, josta Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -rahoitusta on enintään 222 000 euroa, Uudenmaan liiton omarahoitus hankkeelle on 20 % (enintään 55 500 euroa).

Asian tausta

Maakuntahallitus päätti hankkeen rahoittamisesta kokouksessaan 26.4.2021.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- perustaa Vihreän ja digitaalisen yrittäjyyden tukeminen Uudellamaalla - EER 2021-2022 -hankkeen
- nimetä hankkeen vastuujohtajaksi aluekehittämisen vastuualueen johtajan
- velvoittaa projektin noudattamaan Uudenmaan liiton voimassa olevaa projektiohjetta

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Eero Venäläinen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **perustaa Vihreän ja digitaalisen yrittäjyyden tukeminen Uudellamaalla - EER 2021-2022 -hankkeen**
- **nimetä hankkeen vastuujohtajaksi aluekehittämisen vastuualueen johtajan**
- **velvoittaa projektin noudattamaan Uudenmaan liiton voimassa olevaa projektiohjetta**

Maakuntahallitus

§ 64

17.05.2021

Uudenmaan kriisirahoitushankkeiden toteutuksen ja vaikuttavuuden arviointi

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 64
548/02.08.01.00/2021

Tiivistelmä

Uudenmaan liitto avasi 7.4.2020 alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman määrärahan haun Uudenmaan kriisirahoitus (UKRI) -nimisenä koronaepidemian vaikutusten lieventämiseen ja niistä toipumiseen. Hakemuksia saatiin liki 50 ja rahoitusta myönnettiin 13 hankkeelle yhteensä reilut miljoona euroa. Summa muodostui TEM:in myöntämästä maakuntien omaehtoisen kehittämisen määrärahasta 650 000 euroa ja Uudenmaan liiton omasta budjetista myönnetystä lisämäärärahasta 366 300 euroa.

Uudenmaan liitto kilpailutti ulkopuolisen toimijan arvioimaan kriisirahoitushankkeiden toteutusta ja vaikuttavuutta. Arvioinnin toteuttaa Gaia Consulting Oy aineistoanalyysin, haastattelujen, itsearvioinnin ja asiantuntija-analyysin keinoin ajalla 1.12.2020 –30.6.2021. Vaikuttavuusarvioinnin perusteella rahoitetut hankkeet pääosin saavuttivat niille asettamansa tavoitteet ja saivat hyvää palautetta kohderyhmiltään. Uudenmaan kriisirahoituksen voidaan todeta vaikuttaneen positiivisesti alueen yritysten koronakriisistä selviytymiseen.

Selostus

Uusimaa on koronavirusepidemiasta voimakkaimmin kärsinyt maakunta Suomessa. Valtioneuvosto teki mm. 25.3.2020 päätöksen Uudenmaan eristämistä muusta Suomesta epidemian leviämisen ehkäisemiseksi. Epidemia oli jo keväällä 2020 aiheuttanut vakavan talouskriisin maakunnassa. Työ- ja elinkeinoministeriön 25.3.2020 julkaiseman tilaston mukaan Uudellamaalla 821 yritystä oli ilmoittanut lomautuksista koskien yli 130 000 lomautettavaa maakunnassa. Uudenmaan osuus koko maan lomautettavista oli 62,5 %.

Uudenmaan liitto päätti keväällä 2020 käyttää kaikkia sen käytettävissä olevia resursseja vaikean taloustilanteen helpottamiseksi. Tämän vuoksi Uudenmaan liitto avasi 7.4.2020 alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman määrärahan haun Uudenmaan kriisirahoitus (UKRI) -nimisenä koronaepidemian vaikutusten lieventämiseen ja niistä toipumiseen. Uudenmaan kriisirahoitusta voitiin myöntää elinkeino-, koulutus- ja työmarkkinatoimijoille sekä järjestöille toimialasta riippumatta vahvistamaan toimijoiden resursseja ja kykyä hoitaa kriisitilannetta sekä siitä toipumista. Etusijalle asetettiin hankkeet, joissa oli vahvaa yhteistyötä ja verkostotoimintaa. Rahoitusta voitiin myöntää enintään 80 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Hankkeiden tarkemmat valintakriteerit esitettiin hakuohjeessa.

Uudenmaan liitto noudatti myös selkeää työnjakoa eri tuen myöntämisessä suhteessa muihin rahoittajiin, kuten Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskuksiin ja Business Finlandiin. Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle

yriykselle sen liiketoiminnan kehittämiseen, eikä voi myöskään myöntää yleistä toimintatukea.

Haku avattiin 7.4.2020 ja suljettiin 19.5.2020. Haku oli jatkuva. Hakemuksia saatiin liki 50 ja rahoitusta myönnettiin 13 hankkeelle yhteensä reilut miljoona euroa. Summa muodostui TEM:in myöntämästä maakuntien omaehtoisen kehittämisen määrärahasta 650 000 euroa ja Uudenmaan liiton omasta budjetista myönnetystä lisämäärärahasta 366 300 euroa.

Uudenmaan liitto kilpailutti ulkopuolisen arvioitsijan evaluoimaan Uudenmaan kriisirahoitushankkeiden toteutusta ja vaikuttavuutta. Arvioinnin toteuttaa Gaia Consulting Oy aineistoanalyysin, haastattelujen, itsearvioinnin ja asiantuntija-analyysin keinoin ajalla 1.12.2020 –30.6.2021. Uudenmaan liitto halusi tietää toimeksiannon kautta mm. minkälaisia vaikutuksia UKRI-rahoituksella on ollut uusmaalaisten yritysten ja muiden toimijoiden selviytymiseen kriisistä ja onko se osaltaan auttanut jatkamaan toimintaa haasteista huolimatta. Edelleen haluttiin tietää, voidaanko arvioinnin tulosten pohjalta kehittää rahoituksenhakuun liittyvää prosessia tai lisätä hankkeiden vaikuttavuutta.

Vaikuttavuusarvioinnin perusteella rahoitetut hankkeet pääosin saavuttivat niille asettamansa tavoitteet ja saivat hyvää palautetta kohderyhmiltään. Uudenmaan kriisirahoituksen voidaan todeta vaikuttaneen positiivisesti alueen yritysten koronakriisistä selviytymiseen.

Arviointiraportin mukaan Uudenmaan liiton kannattaa tulevissa rahoitushauissa painottaa rahoituksen viestintää, hankkeiden välistä koordinaatiota (tiedonvaihto ja yhteistyön fasilitointi) sekä vaikuttavien hankehakemusten valmistelun tukemista vaikuttavuuden maksimoimiseksi.

Lopullinen arviointiraportti valmistuu kesäkuussa 2021.

Asian tausta

Maakuntahallitus käsitteli ja hyväksyi haun ehdot 30.3.2020

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi UKRI-hankkeista tehdyn arvioinnin.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Eero Venäläinen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi UKRI-hankkeista tehdyn arvioinnin.

Oheismateriaali

UKRI HANKKEET, mhs 17.5.2021

UKri evaluointi havainnot GaiaConsultingOy, mhs 17.5.2021

Maakuntahallitus

§ 65

17.05.2021

Aluekehittämisen vastualueen tilannekatsaus (maakuntavaltuustolle)

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 65
550/07.00.04.00.02/2021

Tiivistelmä

Uudenmaan liiton aluekehitystyö määrittää ja ohjaa maakunnan aluekehittämisen toimia lähivuosille, mutta myös pitkälle tulevaisuuteen. Työn perustaksi luodaan maakunnan toimijoiden kanssa yhteisiä strategioita ja ohjelmia. Näistä ajankohtaisia ovat maakuntaohjelman 2022-25, Älykkään erikoistumisen strategian (RIS) toimintasuunnitelman sekä Hiilineutraali Uusimaa 2035 – tiekartan toimenpidesuunnitelman valmistelu. Myös syksyllä käynnistyvän EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden 2021-27 valmistelu sekä vanhan kauden päättyminen ovat nyt työn alla.

Varsinaisen aluekehittämisen ohjelmatyön lisäksi Uudenmaan liitto rahoittaa erilaisia aluetta kehittäviä sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistavia hankkeita. Kevättä on leimannut pitkittynyt koronakriisi, mihin vastaamiseen Uudenmaan liiton käytössä on kevään 2021 aikana ollut sekä kansallista UKKE- että React EU-rahoitusta. Lisäksi liitto käynnisti Uudenmaan kunnille uudenlaisen tilastopalvelun koronan vaikutuksista Uudellamaalla, Uudenmaan TilastoTorstain.

Selostus

Uudenmaan maakuntaohjelman valmistelu 2022-25

Uusimaa-ohjelma 2022-2025 sisältää kehittämisen painopisteet ja tavoitteet vuosille 2022-2025 sekä pitkän aikavälin vision. Maakuntaohjelma pohjautuu tulevaisuuden ennakointiin, muutosvoimien analyysiin ja tilannekuvaan maakunnan vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Ohjelma sisältää myös kuvauksen ohjelman toteuttamisen välineistä, eli potentiaalisista rahoitusohjelmista ja ohjelmaa toteuttavista tahoista sekä toteuttamisen seurannasta ja mittareista. Ohjelma sisältää myös sen vaikutuksia arvioivan ympäristöselostuksen sekä tiivistelmän erillisestä, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa käsittelevästä älykkään erikoistumisen strategiasta.

Ohjelman tavoitteet jäsenyivät kolmen painopisteen: *Onnellisten Uusimaa, Menestyvä Uusimaa ja Ympäristöviisas Uusimaa*, alle. Näitä kolmea painopistettä tarkastellaan kolmesta näkökulmasta.

- Ensimmäisenä näkökulmana on *kokoaan suurempi Uusimaa*; sekä mahdollisuudet että haasteet ovat Uudellamaalla suuremmat kuin muualla Suomessa. Suomen veturina pyrimme paitsi oman alueemme kehittämiseen, niin myös tuottamaan hyvinvointia koko maalle sekä pysymään mukana kansainvälisessä kilpailussa.
- Toisena näkökulmana on *kestävyys*, taloudelliselta, ekologiselta ja sosiaaliselta kannalta. Taloudellisen kestävyuden lähtökohtana on hyvinvoinnin turvaaminen talouden kasvulla osallistavasti ja ekologiset rajat tunnustaen. Tavoitteena on vihreä kasvu, eli tuottavuuden kasvu

ympäristöä kuormittamattomalla tavalla. Ekologisella kestävyydellä tarkoitamme luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja ihmisen toiminnan sopeuttamista luonnon kestävyys huomioiden. Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa osallisuuden vahvistamista, koulutusta ja sivistystä hyvinvoinnin perustana.

- Kolmantena näkökulmana on *luottamus*. Koronapandemia koettelee hyvinvointiamme, jolloin luottamus yhteiskuntaan on myös koetuksella. Vahvistamalla luottamusta pyrimme turvaamaan kaikille uusimaalaisille tasavertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaamme.

Painopisteitä ja tavoitteita työstetään yhdessä maakunnan toimijoiden kanssa työpajoissa kevästä syksyyn, jonka jälkeen ohjelman luonnos lähetetään lausunnoille. Yleisöllä on mahdollisuus osallistua ja antaa palautetta ohjelmasta sekä ympäristöselostuksesta koko laadintaprosessin ajan. Ohjelma valmistuu nykyisen lain mukaisesti vuoden 2021 loppuun mennessä.

Uudenmaan kriisirahoitus sekä hankkeiden toteutuksen ja vaikuttavuuden evaluointi

Uudenmaan liitto avasi 7.4.2020 alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman määrärahan haun Uudenmaan kriisirahoitus (UKRI) -nimisenä koronaepidemian vaikutusten lieventämiseen ja niistä toipumiseen. Hakemuksia saatiin liki 50 ja rahoitusta myönnettiin 13 hankkeelle yhteensä reilut miljoona euroa. Summa muodostui TEM:n myöntämästä maakuntien omaehtoisen kehittämisen määrärahasta 650 000 euroa ja Uudenmaan liiton omasta budjetista myönnetystä lisämäärärahasta 366 300 euroa.

Uudenmaan liitto kilpailutti ulkopuolisen arvioitsijan evaluoimaan Uudenmaan kriisirahoitushankkeiden toteutusta ja vaikuttavuutta. Arvioinnin toteutti Gaia Consulting Oy aineistoanalyysin, haastattelujen, itsearvioinnin ja asiantuntija-analyysin keinoin ajalla 1.12.2020 –30.6.2021. Vaikuttavuusarvioinnin perusteella rahoitetut hankkeet pääosin saavuttivat niille asettamansa tavoitteet ja saivat hyvää palautetta kohderyhmiltään. Uudenmaan kriisirahoituksen voidaan todeta vaikuttaneen positiivisesti alueen yritysten koronakriisistä selviytymiseen.

Uudenmaan liiton EU-hankevalmistelurahoitus

Uudenmaan liitto tukee uusmaalaisien toimijoiden EU-hankevalmistelua vuosina 2021-2022 yhteensä 500 000 eurolla. Valmistelutuki on suunnattu ensisijaisesti uusmaalaisille kunnille ja niiden kehittämissyhtiöille tai kuntayhtymille. Myös tutkimuslaitokset, korkeakoulut tai kolmannen sektorin toimijat voivat hakea valmistelutukea. Hankevalmistelulla tulee tähdätä laajojen, liiton RIS3-teemojen mukaisten tki-hankkeiden valmisteluun pääasiassa EU:n erillisohjelmista. Tuen enimmäismäärä on pääsääntöisesti 80 % valmistelukustannuksista tai enintään 20 000 euroa ja sitä voidaan käyttää valmistelun henkilöstökustannuksiin tai asiantuntijapalvelun hankintaan. Huhtikuun 2021 loppuun mennessä valmistelutukea on myönnetty kahdelle hankkeelle, lisäksi 11 valmistelutukihakemusta on käsittelyssä.

Kestävän kasvun ja elinvoiman rahoitushaku (UKKE) koronasta elpymiseen Uudellamaalla

Koronakriisin edelleen pitkittyessä, Uudenmaanliitto avasi toisen rahoitushaun alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman määrärahasta 8.12.2020 - 31.3.2021. Käytettävissä oli TEM:n myöntämät 4.9 milj.€ koronakriisistä elpymiseen ja

jälleenrakennukseen liittyviin toimenpiteisiin alueellisen selviytymissuunnitelman perusteella. Uudenmaan liitto nimeää UKKE-rahoitusta suunnattiin mm. uusmaalaisten yritysten ja luovien alojen elpymiseen sekä uutta luovaan innovaatiotoimintaan.

Ottaen huomioon muuta maata ylivoimaisesti kriittisemmän koronatilanteen, saatu AKKE-rahoitus on ollut Uudenmaan kokoiselle maakunnalle täysin riittämätön summa. Hakijat olivat erittäin aktiivisia, ja hakemuksia saatiin reilut 90. Nyt UKKE-rahoitus on jo sidottu ja 35 hanketta on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Lisäksi joudutaan vielä hylkäämään useita tukikelpoisia ja hyvin valmisteltuja hankkeita, mikäli rahoitusta ei saada lisää. Uudenmaan liitto on viestinyt Työ- ja elinkeinoministeriölle, että UKKE-rahoituksen akuutti tarve olisi vähintään toiset 5 milj.€.

REACT-EU-lisärahoitus koronan vahinkojen korjaamiseen

Osana EU:n elpymisvälinekokonaisuutta, myös Suomeen odotetaan REACT-EU-lisärahoitusta käynnissä olevaan *Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020* - Suomen rakennerahasto-ohjelmaan. Tavoitteena on tukea alueita COVID-19-pandemian vahinkojen korjaamisessa. Samaan aikaan lisämäärärahoilla luodaan pohjaa talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle. EU komission maakohtaisten suositusten mukaisesti rahoituksella tuetaan pk-yrityksiä, tutkimus- ja kehitystoimintaa, digitaalista osaamista sekä yritysten ja niiden henkilöstön muutoskyvykkyyden kehittämistä. Rahoitus tulee käyttää muun ohjelmakauden 2014–2020 rahoituksen tavoin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Valtioneuvosto päätti REACT-EU-rahoituksen alueellisesta jaosta 29.4.2021. Alueille jaetut varat sisältävät sekä EU:lta tulevan rahoituksen että valtion vastinrahoituksen. Uudellemaalle myöntövaltuutta on tulossa noin 48 milj.€, joka jakaantuu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoitukseen. Rahoitusta myöntävät ELY-keskukset ja maakuntien liitot. Uudenmaan liiton myöntövaltuus on arviolta 13,5 miljoonaa euroa. Uudenmaan liiton REACT-EU-lisärahoituksen hankehaku päättyi 31.3.2021. Hakemusten arviointi on parasta aikaa käynnissä ja rahoituspäätöksiä tehdään ennen kesälomakautta.

Kestävää kasvua ja työtä 2014 – 2020 ohjelman toimeenpanon tilanne ja ohjelman sulkemiseen valmistautuminen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelman toimeenpanoa on jatkettu vuoden 2023 loppuun asti. Hankkeiden tulee päättyä 31.8.2023 mennessä. Tähän mennessä Uudenmaan liitto on kuluvalla ohjelmakaudella rahoittanut yhteensä 97 Uudellemaalle kohdistuvaa hanketta. Suurimpia tuensaajia ovat olleet ammattikorkeakoulut, kehittämissyhtiöt, yliopistot sekä kunnat ja kuntayhtymät.

Ohjelmakauden tuloksia on koottu [Satoa Etelä-Suomesta -tulosjulkaisuun](#). Uudenmaan liitto alkaa valmistautua ohjelman sulkemiseen hyvissä ajoin ennen ohjelmakauden päättymistä. REACT-EU-lisärahoituksen myötä ohjelma on kuitenkin edelleen ponnekkaasti käynnissä aina vuoden 2023 loppuun asti.

Ohjelmakauden 2021-2027 valmistelu

EU:n alue- ja rakennepolitiikan kauden 2021–2027 kansallisen ohjelman valmistelu on loppusuoralla. TEM johtaa ohjelmatyön valmistelua, alueellista valmistelua tehdään maakuntien liittojen johdolla. Etelä- ja Länsi-Suomen 11 maakunnan yhteistä ohjelmavalmistelua koordinoi Uudenmaan liitto.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 - EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaehdotus on jo ollut julkisessa kuulemisessa.

Tässä vaiheessa ohjelmaehdotus sisältää Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) tuettavat toimet. Ohjelma tulee sisältämään myös oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimia, joiden osalta järjestetään erikseen kuuleminen myöhemmin. Työ- ja elinkeinoministeriön tavoitteena on käynnistää Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman toimeenpano tulevan syksyn aikana.

Tulevalla ohjelmakaudella kuluvan kauden tapaan Uudenmaan liitto on koordinoiva maakunnan liitto Etelä-Suomen alueella, ja juridiset EAKR-rahoituspäätökset tehdään Uudenmaan liitossa Uudenmaan, Kymenlaakson, Varsinais-Suomen, Päijät-Hämeen ja Hämeen liittojen rahoituskehyksestä. Kukin maakunta valitsee oman alueensa kehittämisen painopisteet ja rahoitettavat hankkeet. Uudenmaan liitto valmistautuu jättämään hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen työ- ja elinkeinoministeriölle määräajassa 31.8.2021 mennessä. Päätöstä tulevan ohjelmakauden rahoituksen alueellisesta jaosta ei ole vielä saatu.

Aluekehittämistä koskevien lakien pohjalta annettavat valtioneuvoston asetukset

Hallitus on antanut esityksen (HE 47/2021 vp) *laiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (toimeenpanolaki)* sekä *laiksi alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (rahoituslaki)*. Lainsäädäntöä uudistetaan vastaamaan aluekehittämisjärjestelmän uudistustarpeita sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmakauden 2021–2027 edellyttämiä sääntelytarpeita, ja esitys on tarkoitus saada voimaan 1.9.2021. Ehdotettavien lakien nojalla annettaisiin kolme valtioneuvoston asetusta:

- 1) *Toimeenpanoasetuksessa* säädettäisiin tarkemmin aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan viranomaisista ja niiden tehtävistä sekä aluekehittämisen yhteistyöelimien tehtävistä. Toimeenpanoasetuksessa on todettu Uudenmaan liitolle tulevat vastuut Etelä-Suomen koordinoivana maakunnan liittona sekä valittujen Interreg-ohjelmien valvojana ja kansallisen vastinrahoituksen hallinnoijana.
- 2) *Rahoitusasetuksessa* säädettäisiin tarkemmin rahoituslain nojalla myönnettävän tuen käyttökohteista ja hyväksyttävistä kustannuksista. Lisäksi asetukseen otettaisiin tarkempia säännöksiä eri tukilajien ja Interreg-ohjelmien hankkeisiin myönnettävän kansallisen vastinrahoituksen hakemisesta, tuen myöntämisestä, tuen enimmäismääristä ja maksamisesta.
- 3) *Tukikelpoisuusasetuksessa* säädettäisiin EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettavien hankkeiden kustannusten korvauserusteista, eli käytettävissä olevista kustannusmalleista ja rahoitusmuodoista, kustannusten tukikelpoisuuden yleisistä edellytyksistä sekä hyväksyttävistä kustannuksista ja niihin liittyvistä menettelyistä.

Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano

Maakuntahallitus hyväksyi uuden Uudenmaan älykkään erikoistumisen (RIS3) strategian huhtikuussa 2020. Kattoteemana strategiassa on resurssiviisaus eli erilaisten resurssien harkittu ja hyvinvointia sekä kestävä kehitystä edistävä käyttö. Resurssiviisauden alla on kolme strategista painopistettä:

ilmastoneutraalius, ihmisten kaupunki sekä uudistuva teollisuus ja palvelut. Älykkään erikoistumisen strategiat on tehty EU:n alueella joko alueellisina tai kansallisina, ja ne ovat ennakkoehtona rakennerahastovarojen saamiselle.

Strategian pohjalta on valmisteltu toimintasuunnitelma 2021-22. Keskeiset toimenpiteet strategian toteuttamiseksi ovat projektien ja kehittämissympäristöjen rahoittaminen, alueellisten innovaatioekosysteemien ja -verkostojen tukeminen, aluerajat ylittävän yhteistyön edistäminen vahvempien kokonaisuuksien synnyttämiseksi, kansainvälisiin verkostoihin ja alustoihin osallistuminen sekä toimijoiden tukeminen. Lisäksi toimintasuunnitelmassa esitellään eri organisaatioiden rooli toimeenpanossa. Strategiaa ja sen toteutumista esitellään kansainväliselle yleisölle Helsinki Smart Region -sivustolla, joka kokoaa yhteen ja viestii kansainväliselle yleisölle Uudenmaan tutkimus- ja innovaatiotyön vahvuuksista sekä innovaatiotoimijoita. Lisäksi brändillä on käytössä oma Twitter ja LinkedIn -sivu.

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan toimenpidesuunnitelman valmistelu

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2020, ja sen toimenpideohjelman laadinta on käynnistynyt työnimellä ”Innovatiivisesti vihreä Uusimaa 2021”. Tavoitteena on vauhdittaa ilmastotyötä, tukea systeemistä muutosta, vihreää siirtymää ja maakunnan kestävää uudistumista.

Tiekartta jäsentää ilmastotyön kuuteen painopisteeseen. Nyt laadittavassa toimenpideohjelmassa kuvataan kunkin painopisteen osalta tarkoituksenmukaiset etenemispolut. Näiden alle kootaan keskeisimpiä ensi vaiheessa toteutettavia toimenpiteitä ja hankkeita painopisteittäin. Valinnassa korostetaan toimenpiteiden vaikuttavuutta, innovatiivisuutta, taloudellisuutta ja ajankohtaisuutta ilmastotyön näkökulmasta.

Työ käynnistyi liiton sisäisellä yhteistyöprosessilla, jossa tunnistettiin maakunnan keskeisimpiä ilmastotyötä toteuttavia toimenpiteitä, sekä syksyn 2020 kestävä elvytyksen seututyöpajoissa esiin nousseita teemoja ja hankkeita. Sisäisen prosessin rinnalla on käynnistetty ulkoinen vuorovaikutusprosessi, joka jatkuu alkusyksyyn. Toimenpideohjelma on tavoitteena saada valmiiksi vuoden 2021 lopulla.

Uudenmaan Tilastotorstait

Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (UKKE) -hankkeena perustettiin Taloustieteen tutkimukseen erikoistuneen Helsinki Graduate School of Economicsin eli Helsinki GSE:n Tilannehuoneen toteuttama Uudenmaan ja sen kuntien taloudellisen tilanteen seuranta -hanke 15.1.-31.5.2021. Ensimmäinen Uudenmaan tilanneraportti julkaistiin 4.3. Siinä on tuoretta tilastotietoa koronakriisin vaikutuksista Uudenmaan kuntien talouteen, työllisyyteen ja yritysten toimintaan. Samassa yhteydessä lanseerattiin myös tilastotorstai, joka järjestetään avoimena etätilaisuutena joka toinen viikko Uudenmaan raportin julkistuksen yhteydessä.

Tilastotorstai ja GSE-tilaisuuksia on teemoitettu nuorten työllisyyteen, tapahtumiin, kulttuuriin, yrityksiin, terveyteen, väestöön ja matkailuun. Tilaisuuksissa on ollut GSEstä esittelijänä professori Otto Toivanen ja Antti Valkonen ja tunnettuja kommentoijia kunnista, korkeakouluista, etujärjestöistä ja yhdistyksistä ja tilaisuuksia on uutisoitu myös mediassa. Kevään tilastotorstai-kausi päättyi 3.6. pandemian laskuun ja toiveikkaisiin talousnäkyymiin.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä aluekehityksen vastualueen tilannekatsauksen tiedoksi
- viedä sen tiedoksi maakuntavaltuustolle
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen

Asiantuntijat: Outi Ervasti, Tiina Huotari, Eero Venäläinen, Rosa Tuomi, Pia Tynys, Ari Lainevuori

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä aluekehityksen vastualueen tilannekatsauksen tiedoksi**
- **viedä sen tiedoksi maakuntavaltuustolle**
- **tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.**

Maakuntahallitus

§ 66

17.05.2021

Aluesuunnittelun vastualueen tilannekatsaus (maakuntavaltuustolle)

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 66
549/06.04/2021

Tiivistelmä

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaavan 2050 kokonaisuuden elokuussa 2020. Kaavaa koskevat valitukset ovat Helsingin hallinto-oikeuden (HAO) käsittelyssä ja se on määrännyt kaavakokonaisuudelle täytäntöönpanokiellon. Aluesuunnittelun vastualue on käynnistänyt kevään aikana laajan, virtuaalisen kuntakerroksen, jossa käydään kuntakohtaisesti läpi tämänhetkisen kaavatilanteen vaikutukset ja tulokset sekä esitellään Uusimaa-kaavan valmistelutyössä syntyneitä taustaselvityksiä kuntien oman suunnittelutyön tueksi. Myös muita säännöllisiä virtuaalisia verkostotapaamisia on järjestetty ajankohtaisista teemoista.

Maakuntakaavoituksen lisäksi vastuualuetta ovat työllistäneet alueen liikennejärjestelmätyö ja Uudenmaan karttapalvelun uudistaminen sekä Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen edunvalvonta.

Erityispiirteenä voi mainita, että vastuualueella on käynnissä johtajien tehtäväkiertoon liittyvä kokeilu. Siinä substanssivastuuta on siirretty kolmelle ryhmänvetäjälle ja vastualueen johtajan tehtävissä painottuvat hallinnollisen vastuun ja resursoinnin lisäksi vastualueen toiminnan kehittäminen ja organisointi liiton strategian ja toimintaympäristön haasteiden mukaisesti. Kokeilun tavoitteena on muodostaa nykytilanteeseen parhaiten sopiva tulevaisuuden ratkaisu vastualueen toiminnan järjestämiseksi.

Selostus

Maakuntakaavoitus ja aluesuunnittelu

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050 kolmen seutujen vaihekaavan muodostaman kokonaisuuden elokuussa 2020. Maakuntahallitus määräsi kaavat tulemaan voimaan joulukuussa 2020, jonka jälkeen Helsingin hallinto-oikeus kielsi 22.1.2021 välipäätöksillään valtuuston päätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Täytäntöönpanokiello on voimassa oikeuskäsittelyn ajan eli Uusimaa-kaavan kokonaisuus ei ole voimassa ennen kuin HAO:n varsinaiset päätökset ratkaisevat asian. Tällä aikaa voimassa olevat aiemmat maakuntakaavat ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja viranomaistoimintaa. Täytäntöönpanokiello vaikuttaa kuntakaavoitukseen eri tavoin, riippuen kaavan sisällöstä, vaiheesta ja kunnan kaavoitustilanteesta.

Maakuntakaavojen kokonaisuuden toteutumista edistetään tiiviissä yhteistyössä maakuntakaavan päätoteuttajien eli alueen kuntien kanssa. Tämä konkretisoituu etenkin kuntakaavoituksen yhteydessä. Maakunnan

liitossa kuntien kaavoista ja muista suunnitelmista annettavilla lausunnoilla on merkittävä maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista edistävä rooli. Liiton omassa toiminnassa maakuntakaavan toteutumista edistetään lausunto- ja viranomaistyön lisäksi maakuntaohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman sekä muun edunvalvonnan, hanketoiminnan ja viestinnän kautta. Maakuntakaavan tulkintaa suhteessa kuntakaavoitukseen sekä täytäntöönpanokiellon vaikutuksia käydään läpi yhdessä kuntien kanssa keväällä 2021 järjestettävällä virtuaalisella kuntakierroksella. Lisäksi maakuntakaavan sidosryhmien kokemuksia kaavaprosessista ja sen vuorovaikutuksesta kerätään sidosryhmäkyselyllä kevään 2021 aikana. Vuorovaikutuksen kehittämisen pohjaksi toteutetaan myös benchmarking-kysely vastaavien organisaatioiden vuorovaikutusmenettelyistä.

Hyväksytyjen maakuntakaavojen toteuttamiseen on lisäksi haluttu kiinnittää erityistä huomiota valitsemalla vuosittaiset painopisteet maakuntakaavan tavoitteiden edistämiseksi. Uudenmaan liiton eri kehittämissasiakirjojen ja -tavoitteiden toteuttamista koordinoidaan uudella tavalla yhdistämällä kulloinkin ajankohtaiset kehittämistavoitteet yhteen liiton toimenpideohjelmaksi. Uuden toimintatavan pilottina on toimintavuonna laadittava Ilmastotiekartan toimenpideohjelma, jossa erityisesti maankäytön, liikenteen, kiertotalouden ja energian osalta on selkeät yhtymäkohdat maakuntakaavan toteuttamiseen.

Uuden maakuntaohjelman sekä MAL-työn taustatiedoksi on laadittu Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojektiot sekä niihin perustuvat asuntokuntaprojektiot sekä asuntokantaa ja -tuotantoa, toimitilakantaa ja -tuotantoa koskevat projektiolaskelmat vuosiin 2040 ja 2060 saakka. Selvityksen laati Kaupunkitutkimus TA Seppo Laakso laajassa vuorovaikutuksessa alueen kuntien kanssa. Laaditut projektiot perustuvat kolmeen eri aluetalouden skenaarioon ja niiden pohjalta laadittaviin em. väestö- ja työpaikkaprojektioihin. Kunta- ja aluekohtaiset aineistot on jaettu kuntien käyttöön ja niitä voidaan hyödyntää myös kuntien oman suunnittelun tukena.

Aluesuunnittelun tiimi on mukana seuraavan MAL2023-suunnitelman laadinnassa yhdessä Helsingin seudun kuntien ja kuntayhtymien kanssa. Liitto on myös solminut KUUMA-kuntien kanssa tällä MAL-kierroksella yhteistyösopimuksen, jonka mukaan liiton asiantuntijat toimivat KUUMA:n maankäytön ja asumisen MAL-asioiden konsulttina. Yhteistyö on kattanut tähän mennessä mm. MAL Nykytila- ja kehityssuunnat -työvaiheen eri selvityksiä, ilmastovaikutusten arvioinnin konsultointia sekä erityisesti KUUMA-kunnille räätälöityjä vuorovaikutus- ja viestintämateriaaleja.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa liitto toimii edunvalvojana mm. tuomalla esiin kuntakaavoituksen näkökulmia. Keskeisenä vaikuttamis- ja viestintätoimenpiteenä on ollut esimerkiksi kuntakaavoittajien ja liiton aluesuunnittelun näkökulmia yhdistävä suunnittelijaryhmän kannanotto, jota on välitetty aktiivisesti lakia valmistelevalle taholle.

Liikennejärjestelmätyö

Maakuntahallitus on hyväksynyt Itä- ja Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmat. Liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatiminen alkoi viime vuoden kesäkuussa valmistuneella Uudenmaan liikenteen kokonaistarkastelulla, jossa Uttamaata tarkasteltiin kokonaisuutena sekä osana valtakunnallista liikennejärjestelmää. Liikennejärjestelmätyö jatkuu suunnitelmien valmistuttua niiden toteuttamisen edistämällä ja seurannalla.

Valtioneuvosto hyväksyi huhtikuussa ensimmäisen 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman Liikenne 12. Uudenmaan liitto oli valmistautunut prosessiin laatimalla vuonna 2020 yhdessä kolmen muun Etelä-Suomen maakunnan kanssa yhteisen liikennestrategian ja seurasi työn etenemistä mahdollisuuksien mukaan sekä antoi tammikuussa 2021 lausunnon suunnitelmaluonnoksesta. Seuraavaksi Väylävirasto laatii suunnitelman mukaisen investointiohjelman.

Uudenmaan liitto vaikuttaa aktiivisesti myös kansainvälisessä liikenteen edunvalvonnassa muun muassa CPMR-järjestössä ja Scandria Alliancen jäsenenä.

Ympäristö- ja paikkatiedot

Uudenmaan liitossa on käynnissä paikkatietojen kehittämisprojekti, jossa tarkastelun kohteena ovat kaikki liiton paikkatietopohjaiset palvelut, joita ovat sisäisen työn tukipalvelut ja ulkoiset paikkatietopalvelut. Alkuvuodesta saatiin valmiiksi ja julkaistiin julkinen kaavakarttapalvelu, joka helpottaa sidosryhmien maakuntakaavojen hyödyntämistä. Karttapalvelu on kaksikielinen ja löytyy osoitteesta <https://kartta.uudenmaanliitto.fi>. Palvelusta tehty markkinointivideo löytyy osoitteesta <https://youtu.be/uuR6Ha192g>. Karttapalvelu toimii myös mobiilisti sovelluskaupasta ladattavan ilmaisen MapFields sovelluksen kautta. Aineistoja voi tarvittaessa ladata myös omalle koneelle tai käyttää niitä rajapintapalveluiden kautta.

Muita liiton julkisia karttapalveluita ovat mm. teemakohtaiset karttapalvelut, joista viimeisimmät on tehty maakuntakaavan suojelualueista sekä liiton teettämän geoenergiaselvityksen aineistoista. Karttapalveluiden kehittämistä jatketaan edelleen ja kehitetään niitä myös osana kotisivujen uudistustyötä. Liiton paikkatietotiimi on mukana myös laajemmin liiton tietopalveluiden kehittämisessä, kun tehdään liiton strategian mukaista alueen kehittymisen seurantamallia. Osana seurantajärjestelmän kokonaisuuden kehittämistyötä tarkastellaan ja parannetaan myös viherteeman tietoja.

Kunnille ja muille sidosryhmille annetaan laaja-alaista asiantuntijatukea ilmasto-, ympäristö- ja viherteemoissa mm. vastaamalla osallisten tietopyyntöihin sekä järjestemällä työpajoja ja tilaisuuksia, joita kevään aikana on ollut mm. kuntien luontokahvila ja kuntametsäkeskustelut.

Luonnonsuojelulain uudistusta seurataan aktiivisesti ja on mukana valmistelun kuntatiimiissä. Luonnonsuojelulainsäädännön uudistamisesta liitto viestii asiantuntijaryhmille ja sidosryhmille.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä aluesuunnittelun vastualueen tilannekatsauksen tiedoksi
- viedä sen tiedoksi maakuntavaltuustolle
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi

Asiantuntijat Ilona Mansikka, Petri Suominen, Kaarina Rautio

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä aluesuunnittelun vastualueen tilannekatsauksen tiedoksi**
- **viedä sen tiedoksi maakuntavaltuustolle**
- **tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.**

Maakuntahallitus

§ 67

17.05.2021

Ilmoitusasioita

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 67

Selostus

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020 -asiakirjaan tehty tekninen muutos

Uudenmaan liiton vuoden 2020 toimintakertomuksen sivulle 42 on tehty seuraava tekninen korjaus:

Maakuntavaltuustoon nähden sitovana talouden tavoitteena oli, että

- *tulosryhmässä Varsinainen toiminta tilikauden alijäämä on enintään talousarviossa esitetyn (0 euroa) mukainen.*
- *tulosryhmässä Projektit jaksotetaan tilikauden lopussa siten että tulosryhmän toteuma on tasapainoinen.*

Talousarvio laadittiin tasapainoisena ja aluekehitysrahastosta esitettiin alustavasti tuloutettavaksi 250 000 euroa tasapainoiseen talousarvioon pääsemiseksi. Tilikaudella 1.1.-31.12.2020 liiton talous toteutui ennakoitua paremmin ja tilikauden alijäämäksi muodostui 39 822,75 euroa. Suunniteltu 250 000 euron tuloutus aluekehitysrahastosta jätettiin tämän takia tekemättä.

Tarkastuslautakuntaa on informoitu tehdystä teknisestä korjauksesta.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokouksen ilmoitusasiat.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi kokouksen ilmoitusasiat.

Maakuntahallitus

§ 68

17.05.2021

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 68

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Liitteet

Liite [8]

Lausunto Tuusulan Sulan työpaikka-alue II, asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus, kaava nro 3617

Liite [9]

Lausunto koskien Peab Industri Oy:n yhteislupahakemusta kallion louhintaa ja murskausta varten Loviisan Malmgårdissa sijaitsevalle kiinteistölle 434-451-1-115

Liite [10]

Lausunto koskien Jul-Atte Oy:n yhteislupahakemusta kallion louhintaa ja murskausta varten Loviisan Garpgårdin kylässä sijaitsevalle kiinteistölle 434-435-6-33

Liite [11]

Lausunto; luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi (3 asetusta) / Alueiden kehittäminen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikka 2021 - 2027

Liite [12]

Lausunto Inkoon Joddböle IV asemakaavaehdotuksesta

Liite [13]

Lausunto Raaseporin Strömsön ranta-asemakaavan muutosehdotuksesta

Liite [14]

Lausunto Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Liite [15]

Lausunto Nurmijärven kaavoituksen kehittämisen työryhmän raportista

Liite [16]

Lausunto; Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi vuosille 2022–2027

Liite [17]

Lausunto; Ehdotus Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022–2027

Liite [18]

Lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi Helmi-elinympäristöohjelmasta

Liite [19]

Lausunto Vihdin kaava N178 Hakalanrinteen asemakaavan ehdotuksesta

Maakuntahallitus

§ 69

17.05.2021

Valmistuneet julkaisut

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 69

Selostus

Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma; Uudenmaan liiton julkaisuja E 239 - 2021

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma; Uudenmaan liiton julkaisuja E 240 – 2021

Kaikki Uudenmaan liiton julkaisut:
www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi valmistuneet julkaisut.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi valmistuneet julkaisut.

Maakuntahallitus

§ 70

17.05.2021

Kokousaikataulu tiedoksi ja kuntien edustajainkokouksen ajasta ja paikasta päättäminen

Maakuntahallitus 17.05.2021 § 70

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 14.6.

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 25.5.

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

- 28.5.

Kuntien edustajainkokous

Uudenmaan liiton perussopimuksen § 4 mukaan kuntien edustajainkokous valitsee maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Maakuntahallitus päättää edustajainkokouksen ajasta ja paikasta. Maakuntahallituksen puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- että kuntien edustajainkokous pidetään 14.9.2021 klo 10.00. Paikka on Uudenmaan liitto, maakuntasali, Esterinportti 2 b, 00240 Helsinki.
- merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **että kuntien edustajainkokous pidetään 14.9.2021 klo 10.00. Paikka on Uudenmaan liitto, maakuntasali, Esterinportti 2 b, 00240 Helsinki.**
- **merkitä tiedoksi kokousaikataulun.**

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 57, § 58, § 60, § 64, § 65, § 66, § 67, § 68, § 69, § 70

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 59, § 63

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, josta voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Uudenmaan liitto
Maakuntahallitus
Esterinportti 2 B
00240 Helsinki

sähköposti: toimisto@uudenmaanliitto.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on jätettävä toimiston aukioloaikana, viimeistään klo 15.45 oikaisuvaatimusajan päättymispäivänä.

Päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa, 13/2003) 19 §:n mukaisesti, jos asianosainen on antanut suostumuksensa siihen, että päätös voidaan lähettää hänelle sähköisesti tiedoksi. Tällöin asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sen lähettämisestä. Jos päätös annetaan asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Muun oikaisuvaatimukseen oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §). Tarkastettu pöytäkirja asetetaan nähtäväksi kokousta seuraavan viikon torstaina osoitteessa www.uudenmaanliitto.fi > paatoksenteko

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten ja millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi

- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 61, § 62

Valitusosoitus

Päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta.

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asiointilain viranomaistoiminnassa, 13/2003) 19 §:n mukaisesti, jos asianosainen on antanut suostumuksensa siihen, että päätös voidaan lähettää hänelle sähköisesti tiedoksi. Tällöin asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sen lähettämisestä. Jos päätös annetaan asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiannottotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Jäsenkuntien ja kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §).

Valituksen sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

1. päätös, johon haetaan muutosta
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan

